

Jules Massenet

MARIE MAGDELEINE - text

I. dějství : Magdaléna u studny

Ženy

Slunce ozařuje pláň, stíny palem se jemně dotýkají studny, je čas odpočinout, sladký čas, kdy se nám zjeví Ježíš, hezký Nazareťan. Je to sladký čas.

Magdalská mládež

Je to čas, kdy procházejí karavany velbloudů, je to čas, kdy děvky vycházejí lovit lásku bohatých kavalírů.

Zákoníci

Možná uvidíme toho cizince, toho podvodníka, jehož nazývají Mistrem, ale my Ježíšem, falešným doktorem.

Farizejové

Přichází Maří Magdaléna! Šťasten ten, kdo se jí dnes zalíbí.

Maří Magdaléna

Ó, sestry, chtěla bych prchnout daleko od pozemských hluků a modlit se za odpočinek, který čekám. Dopřejte mému srdci, aby se oddalo očistným výčitkám. Právě zde, na tomto místě přislíbil, že znova přijde ten, jehož stopu hledám, ten, za jehož návrat se modlím. Slyšely jste jeho svaté slovo? Boží milost je vepsána do jeho zákona, ano, Boží milost. Až ji poznáte, zavrhnete svůj život a budete plakat jako já. At' již přijde, at' jeho srdce vstoupí do mého, at' mne nová naděje posílí.

Ženy

Krásná hříšnice zapomněla na své obvyklé žerty, ha, ha! Trápí ji snad výčitky?

Jidáš

Poslyš, Máří, radu Jidáše, radu přítele: zapomeň na smutek a pochybnosti, vzbud' v sobě lásku, bud' zase ženou. Pronásleduje Tě snad nějaký hlas? Příslib štěstí, podobného Tvému? Miluj zase, bud' ženou a bude Ti patřít celý svět.

Maří Magdaléna

Jen se posmívejte mému hoří, hlasu zlobné, přijmu tuto zlobu a pod tíhou své viny se budu kát, běda, běda.

Sbor

Marně pláčeš, marně pláčeš, nikdo Ti neuvěří, děvko, hanba Ti! Tvá minulost Tě odsoudila, prostopášnost je Tvým zákonem.

Maří Magdaléna

Neúprosné hlasu. Neposmívejte se mému bolu!

Sbor

Marně pláčeš, marně pláčeš, nikdo Ti neuvěří, děvko, hanba Ti! Tvá minulost Tě odsoudila, prostopášnost je Tvým zákonem.

Ježíš

Vy, kteří odsuzujete cizí chyby a nikdy jste nedokázali spočítat své vlastní, myslíte, že máte moc urážet a odpouštět? Nevěřící jste lidé a vaše proklatá slova odvracejí hříšníka od božího odpuštění, jste farizejští lháři a pokrytecké ženy. Kdo jste, že takto mluvíte?

Maří Magdaléna

Pane, skláním se před Tebou, Tvá slova uklidňují mé srdce. Ježíši, bud' pochválen, Bože, bud' pochválen.

Ježíš

Boží slovo uklidní srdce hříšníka, který se před ním skloní. O, štěstí, Otec jí odpouští, bud' pochválen!

Jidáš

Jako ona i já se sklání, Bože, Tvé slovo uklidnilo její srdce, odpouštíš jí ve své dobrativosti, bud' pochválen!

Ježíš

Ženo, povstaň a at' je boží lásce Tvá duše předurčena. Bud' jako zlatá váza, bez poskvrny a bez chyby.

Sbor

Má ten člověk moc, již nám dnes Bůh odnímá? Proč jsme tolik zmateni z jeho přítomnosti? Klne nám, uráží nás a my před ním mlčíme.

Maří Magdaléna

Před Tebou se, Pane, skláním, Tvá dobrota uklidnila mé srdce, zatímco mne všichni opustili. Bud' pochválen!

Ježíš

Boží slovo uklidní její srdce. O, štěstí! Otče, bud' pochválen!

Jidáš

Jako ona se před Tebou sklání. Tvá dobrota uklidnila její srdce, bud' pochválen!

Ježíš

Vrat' se, ženo, do svého domu. Brzy přijde den, kdy ho Ježíš navštíví. Jdi!

Sbor

Ah!

II. dějství: Ježíš u Magdalény

Služebnice

Vzácné květy na prahu, vzduch provoněn myrhou, at' zazní nejsladší hudba. Ve svátečním zpěvu se naše hlasy spojí, protože má přijít krásný prorok.

Marta

Jděte už! Před Ježíšem je třeba se sklonit v tichu. On není jako ti cizáci, kteří vás svádějí sladkými slovy. Je silnější, než pozemští králi, korunován světlem a přináší ve jménu svého Otce všechnu lásku, všechno odpustění.

Služebnice

Vzácné květy na prahu, vzduch provoněn myrhou. Ve svátečním zpěvu se naše hlasy spojí, až večer přijde krásný prorok.

Jidáš

Marto, řekli mi, že sem má přijít Nazaretský, ale možná se zmýlili?

Marta

Je to tak, neopovrhuje bídnou hříšnicí a Maří dostala jeho slib.

Jidáš

Jakému démonu se to vydal. Vždyt' víš, že jej mám raději než sebe sama.

Marta

Čeho se obáváš?

Jidáš

Farizejové jsou mocní, bojím se jejich nenávisti obrácené proti Ježíši, bojím se jejich jedovatých slov; vždyt' víš, že jej mám raději než sebe sama.

Marta

Lžeš, Judo! Nic nesmí poskvrnit jeho světlo a tvá slova jej urázejí. Může se cestou zastavit v tomto domě a já se, Judo, bojím více zrady než jedovatých slov mocných.

Jidáš

Marto, má sestro, ty nevěříš lásce, která mne sem vede? Říkám to proto, že chci pro něj dobro, proč tedy ty urážky? Poslouchej!

Marta

Tvá slova jsou slovy zrádce a tvůj pohled tě prozrazuje. Ty tvrdíš, že máš rád svého pána? Že ho nedáš urážet? Odejdi! Nařizují ti to a at' ti Bůh odpustí, mluvíš jako zrádce.

Marí Magdaléna

Marto, hle, slunko zapadá, to je chvíle, kdy se mi zjevilo božské vidění.

Marta

Přijde ten, jež naše srdce očekávají.

Marí Magdaléna

Žiji pouze myšlenkou na něj, neb jsem již znavena přemírou hanby. Má duše se modlí za jeho návrat, jako vyprahlá květina prosí za vláhu a první polibek dne.

Marta

Šťastna je ta, která mu naslouchá, pochvalme nebe, které nám ho přivedlo a které tě postavilo do jeho cesty.

Marí Magdaléna

Marto, slyším kroky je to on!

Marta

Má sestro, je to on!

Obě

Ty, jenž jsi osvícen, přicházíš až k nám! Naše místo je u Tvých nohou v prachu. Aleluja, naše nehodnost se odevzdává jasu Tvého srdce. Mluv, at' dech Tvůj nás očistí, ó Pane, aleluja!

Ježíš

Požehnání boží budiž s vámi.

Marí Magdaléna

Marto, jdi připravit hostinu!

Ježíš

Pokání utěšuje a očištěuje duše, protože pokání je božské. Hle, co řekl můj Otec: Šťastni budou ti, kteří budou žít v lásce k mému synovi. Mé království je jim zaslíbeno.

Marí Magdaléna

Mé srdce se chvěje před Bohem spravedlivým a přísným.

Ježíš

Otče, požehnej zbloudilé ovci, která se vrací ke svému pastýři.

Marí Magdaléna

Tvůj hlas je jako lék na mou rozvrácenou duši. Mé srdce se chvěje.

Ježíš

Jeho milost je určena pokorným, kteří se očištějí vírou.

Marí Magdaléna

Tato cesta pokorných k nebesům je ta, po níž chci jít s Tebou, s Tebou.

Ježíš

Bůh Tě povolá, Bůh Tě povolá.

Marí Magdaléna

Mé srdce se chvěje, je pokorné. Mistře, uvidíš mne, až můj den přijde, kající se jako dnes.

Jidáš

Mistře, působíš nám starosti. Je tady, vstupte všichni! Mistře, nemohli Tě najít, ale mé srdce je vedlo k Tobě. Mistře, proč dáváš svým nepřátelům zbraň proto sobě?

Ježíš

Judo, Judo, srdce Tvé Tě nevedlo k Ježíši, protože Ti už nepatří. Vpravdě, pravím vám, blíží se hodina, kdy jeden z vás mne zradí. Nastává noc, pomodleme se nyní. Pán nás vyslyší.

Jidáš a učedníci

Pomodleme se nyní. Pán nás vyslyší.

Ježíš

Hlas váš bud' pokorný a upřímný. Ať už přijde z chrámu nebo ze skromného příbytku, hlas hříšníků stoupá k Otci, který je Bohem vyzárujícím lásku a odpusťení.

Ježíš, Jidáš a učedníci

Otec náš, jenž jsi na nebesích. Přijď království Tvé, bud' vůle Tvá tak jako v nebi, tak i na zemi. Ať Tvá ruka k nám vztažená nám dává očekávanou manu dnes tak, jako dříve. Odpust' nám, Ty, jenž nás miluješ, naše viny, tak jako i my odpouštíme viníkům našim.

III. dějství: obraz 1./GOLGOTA

Dav

Tamten, to je Ježíš, zločinec ze všech největší. Rouhal se Bohu a umírá opuštěn nebem. Na kříži umírá, opuštěn nebem kvůli svým chybám.

Zákoníci a kněží

Králi židovský, kde je Tvá síla? Ty, jenž ses chvástal, že za tři dny zboříš chrám a znamením ho postavíš! Mluv nyní, lháři! Uvidíme, zda Bůh přijde na pomoc.

Skupina farizejů

Kriste, jenž jsi chtěl spasit svět, spas sebe! Jmenoval jsi apoštoly - jsou pryč, utekli!

Dav

Je-li skutečný Mesiáš, pak smrti poručí. Ať tedy před našimi zraky z kříže sestoupí a my v něj uvěříme!

Rímští vojáci a katí

Vydej proroctví, vyslyš jejich modlitby, králi Židů!

Ježíš

Odpust' jim, Otče, neb nevědí, co činí.

Dav

*Tamten, to je Ježíš, zločinec ze všech největší. Rouhal se Bohu a umírá opuštěn nebem.
Na kříži umírá, opuštěn nebem kvůli svým chybám.*

Vojáci

Ženo, vzdal se!

Marí Magdaléna

*U nohou nevinného, kterého opustil celý svět, vojáci, mějte soucit, nechte mne!
Ó, milovaný, pod chmurnou korunou září Tvé čelo více než čelo krále! Věčná sláva Tě již
osvětluje, nebe Tě volá. Slib, jež jsi mi dal - vzpomínám na něj Mistře, neopouštěj
mne! Umíráš, umíráš. Jsem připravena jít s Tebou tam, kam jdeš i Ty!*

Ježíš

Už nepláč, hodina se naplňuje. Blahoslavení, kdož mne milovali jako Ty.

Marí Magdaléna

Mistře! Ó, Mistře!

Ježíš

Neplač! Blahoslavení, kdož mne milovali jako Ty.

Marí Magdaléna

Úsměv ozářil jeho bledou tvář.

Dav

Hled'te, sklonil hlavu.

Ježíš

Dokonáno jest!

Marí Magdaléna

Ach !!!!!

Dav

Je mrtev, nadutý prorok, je mrtev!

III. dějství: obraz 2. / Ježíšův hrob a zmrvýchvstání

Marí Magdaléna

*Zvolna se rozednívá - bolestný úsvit! Rozzař se, slunce chci ještě jednou jej spatřit,
toho, který již není. Chci jako kdysi hledat paprsek naděje na jeho bledém čele. Jeho
rty, z nichž vycházela láskyplná slova, jsou již, žel, zavřeny duchem smrti.*

Zbožné ženy

Mistr je mrtev!

Marí Magdaléna

*Léčil veškerou lidskou bolest a přesto stačil pouhý den zloby, aby zaniklo toto láskyplné
srdce!*

Zbožné ženy

Bud' proklet tento den!

Marí Magdaléna

Říkal mi: „Modli se a čekej, hodina přijde!“ Ale už nepřijde a já čekám marně.

Zbožné ženy

Plač, Magdaléno, vzpomínej na dávné časy, kdy milovaný člověk přišel požehnat Tvému příbytku; už nespatrime božského proroka, pláč!

Marí Magdaléna

Ach, Ježíši! Hodina nepřichází a já marně čekám.

Nic neodpovídá mému zoufalému hlasu, neslyšíš mé volání a přece.... navzdory ztracené naději, Tvůj dech na mně spočívá, Tvůj dech šeptá: „Žiji, žiji!“

Ježíš

Nepřibližuj se. Miluji Tvou víru. Ženo, jdi a řekni učedníkům, at' hlásají zákon vítězného Krista!

Marí Magdaléna

Ó, nevyslovné tajemství!

Ježíš

Hodina se naplnila. Já navracím se k svému Otci, nebot' mé království v nebi je.

Marí Magdaléna

Kristus je živ! Vstal z mrtvých! Má duše je zahrnuta štěstím, uklidňující pravda: Kristus je živ!

Děti

Gloria in excelsis Deo !!!!!!!

Marí Magdaléna

Pojďte všichni, radujte se! Mistr zvítězil nad smrtí a zjevil se mi! Hlásejte jeho učení a jeho božství!

Učedníci

Kristus žije! Hlásejme jeho božství!

Marí Magdaléna

Hlásejme jeho božství! Kristus žije! Kristus vstal z mrtvých!

Sbor křesťanů

Kristus žije! Vstal z mrtvých! Žijme a umírejme pro jeho slávu! Kristus žije a svět může věřit v jeho božství! Kristus vstal z mrtvých!

xmxmxmxmxmxmxmxmxmxmx

Massenet Jules Émile (1842-1912)

napsal v sedmdesátých letech 19. stol. několik oratorií s biblickými náměty. Byla to série ženských portrétů a hledala publikum především mezi ženami katolické Francie.

První oratorium (Marie Magdalena z r. 1873) bylo tak úspěšné, že je Massenet později přepracoval pro divadlo.

Překlad: Jiří Beneš, Pavel Štěpánek